

Suvestinė redakcija nuo 2023-07-18

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2010, Nr. [13-659](#), i. k. 1102250ISAK0000V-51

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL REIKALAVIMŲ SPECIALIZUOTŲ SLAUGOS SRIČIŲ NEFORMALIOJO
ŠVIETIMO PROGRAMOMS APRAŠŲ PATVIRTINIMO**

2010 m. sausio 21 d. Nr. V-51
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo (Žin., 2001, Nr. [62-2224](#); 2009, Nr. [89-3801](#)) 3 straipsnio 2 dalimi:

1. T v i r t i n u pridedamus:

1.1. Anestezijos ir intensyviosios slaugos neformaliojo švietimo programos reikalavimų aprašą;

1.2. Anestezijos neformaliojo švietimo programos reikalavimų aprašą;

1.3. Bendruomenės slaugos neformaliojo švietimo programos reikalavimų aprašą;

1.4. Operacinės slaugos neformaliojo švietimo programos reikalavimų aprašą;

1.5. Psichikos sveikatos slaugos neformaliojo švietimo programos reikalavimų aprašą.

2. P a v e d u įsakymo vykdymą kontroliuoti viceministrui pagal administruojamą sritį.

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ALGIS ČAPLIKAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos sveikatos
apsaugos ministro 2010 m. sausio 21 d.
įsakymu Nr. V-51

ANESTEZIJOS IR INTENSYVIOSIOS SLAUGOS NEFORMALIOJO ŠVIETIMO PROGRAMOS REIKALAVIMŲ APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Anestezijos ir intensyviosios slaugos neformaliojo švietimo programos reikalavimų aprašas (toliau – Aprašas) nustato anestezijos ir intensyviosios terapijos slaugytojų rengimo reikalavimus, minimalų anestezijos ir intensyviosios slaugos neformaliojo švietimo programos, pagal kurią parengti bendrosios praktikos slaugytojai galės teikti anestezijos ir intensyviosios slaugos paslaugas, teorinį ir praktinį mokymą ir jų įgytąsias teises.

2. Aprašo nuostatos taikomos bendrosios praktikos slaugytojams, siekiantiems verstis anestezijos ir intensyviosios slaugos praktika, jų darbdaviams, taip pat institucijoms, rengiančioms ir tobulinančioms šiuos specialistus ir kontroliuojančioms jų veiklą.

3. Šiame Apraše vartojamos sąvokos:

Anestezijos ir intensyviosios terapijos slaugytojas – bendrosios praktikos slaugytojas, teisės aktų nustatyta tvarka teikiantis anestezijos ir intensyviosios slaugos paslaugas.

Anestezijos ir intensyviosios terapijos slaugytojas stažuotojas – bendrosios praktikos slaugytojas, asmens sveikatos priežiūros įstaigoje praktiškai besimokantis šiame Apraše nustatyta tvarka.

Praktinis mokymas – profesinių įgūdžių ugdymas asmens sveikatos priežiūros įstaigoje pagal šio Aprašo 2 priede nustatytus minimalius anestezijos ir intensyviosios slaugos neformaliojo švietimo programos praktinio mokymo reikalavimus.

Praktikos vadovas – gydytojas anesteziologas reanimatologas arba anestezijos ir intensyviosios terapijos slaugytojas, vadovaujantis anestezijos ir intensyviosios terapijos slaugytojo stažuotojo praktikai, turintis ne mažesnę kaip 3 metų nepertraukiamą praktinio darbo patirtį atitinkamai anestezijos, reanimacijos ir intensyviosios terapijos srityje.

II. ANESTEZIJOS IR INTENSYVIOSIOS TERAPIJOS SLAUGYTOJŲ RENGIMO REIKALAVIMAI

4. Anestezijos ir intensyviosios terapijos slaugytojai rengiami:

4.1. aukštojoje mokykloje pagal bendrosios praktikos slaugos studijų programą ir papildomą anestezijos ir intensyviosios slaugos specializacijos programą, arba

4.2. bendrosios praktikos slaugytojai išklauso suderintą su Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija ne trumpesnę kaip 960 akademinių valandų mokymo kursą pagal anestezijos ir intensyviosios slaugos neformaliojo švietimo programą:

4.2.1. išklauso 40 valandų anestezijos ir 40 valandų intensyviosios slaugos šio Aprašo 1 priede nustatytų privalomųjų anestezijos ir intensyviosios slaugos neformaliojo švietimo programos teorinio mokymo dalykų kursą ir

4.2.2. išeina praktinio mokymo kursą pagal šio Aprašo 2 priede nustatytus minimalius praktinio mokymo pagal anestezijos ir intensyviosios slaugos neformaliojo švietimo programą reikalavimus, t. y. praktikuoja visą darbo laiką anestezijos ir intensyviosios terapijos slaugytoju stažuotoju ne trumpiau kaip 440 valandų asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, teikiančioje anestezijos paslaugas, ir ne trumpiau kaip 440 valandų toje pačioje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, teikiančioje reanimacijos ir intensyviosios terapijos paslaugas, atitinkančioje šio Aprašo 5 punkte asmens sveikatos priežiūros įstaigai nustatytus reikalavimus.

5. Asmens sveikatos priežiūros įstaiga, kurioje vykdomas praktinis mokymas pagal anestezijos ir intensyviosios slaugos neformaliojo švietimo programą, turi atitikti šiuos reikalavimus:

5.1. turėti įstaigos licenciją teikti anesteziologijos ir reanimatologijos, reanimacijos ir intensyviosios terapijos, anestezijos ir intensyviosios terapijos slaugos paslaugas;

5.2. įstaigoje turi būti reanimacijos ir intensyviosios terapijos skyrius, poanestezinės priežiūros palatos;

5.3. įstaiga turi atlikti ne mažiau kaip 3 tūkst. anestezijų per metus;

5.4. įstaiga turi gydyti reanimacijos ir intensyviosios terapijos skyriuje ne mažiau kaip 3 tūkst. įvairios patologijos pacientų per metus;

5.5. įstaiga turi turėti specialistų, galinčių būti anestezijos ir intensyviosios terapijos slaugytojų stažuotojų praktikos vadovais.

6. Anestezijos ir intensyviosios slaugos praktika gali verstis bendrosios praktikos slaugytojai, turintys bendrosios praktikos slaugytojo licenciją:

6.1. baigę mokymo kursą pagal bendrosios praktikos slaugos studijų programą ir papildomą anestezijos ir intensyviosios slaugos specializacijos programą ir įgiję tai patvirtinantį pažymėjimą, arba

6.2. nurodyti šio Aprašo 7 punkte.

III. ĮGYTOSIOS TEISĖS

7. Anestezijos ir intensyviosios terapijos slaugytojais taip pat laikomi asmenys, kolegijoje baigę slaugos studijų krypties, bendrosios praktikos slaugos neuniversitetinių / koleginių studijų programą su anestezijos ir intensyviosios terapijos šaka arba Slaugos darbuotojų tobulinimosi ir specializacijos centre išklause anestezijos, intensyviosios terapijos, vaikų intensyviosios terapijos ir reanimacijos, reanimacijos arba anestezijos ir intensyviosios terapijos slaugos specializacijos programą ir turintys tai patvirtinantį pažymėjimą.

PRIVALOMIEJI ANESTEZIJOS IR INTENSIVIOSIOS SLAUGOS NEFORMALIOJO ŠVIETIMO PROGRAMOS TEORINIO MOKYMO DALYKAI

I. ANESTEZIJA

1. Anesteziologinės pagalbos organizavimas. Anestezijos rizika, saugumo standartai. Anesteziologiniai ir paciento būklės stebėsenos medicinos prietaisai: veikimo principai.
2. Bendroji anestezija: anestezijos mechanizmai, bendrųjų anestetikų, raumenų relaksantų, opioidų klinikinė farmakologija. Paciento slaugos ypatumai skirtingais bendrosios anestezijos etapais.
3. Regioninė anestezija: rūšys, atlikimo principai, paciento slaugos ypatumai skirtingais regioninės anestezijos etapais.
4. Skausmo medicinos pagrindai. Skausmo patofiziologija. Negydomo skausmo pasekmės. Skausmo klasifikacija ir įvertinimas.
5. Specialioji anestezilogija: anestezijos ypatumai neurochirurgijoje, galvos ir kaklo chirurgijoje, kraujagyslių chirurgijoje, kardiochirurgijoje, krūtinės ląstos chirurgijoje, pilvo chirurgijoje, urologijoje, akušerijoje ginekologijoje, ortopedijoje ir traumatologijoje, plastinėje rekonstrukcinėje chirurgijoje. Vaikų anestezilogija. Ambulatorinė anestezija. Anestezija ne operacinės sąlygomis. Anestezija skubių operacijų metu. Anestezijos ypatumai įvairaus amžiaus pacientams.

II. INTENSIVIOJI SLAUGA

1. Intensyviosios slaugos organizavimas. Bendravimo ypatumai reanimacijos ir intensyviosios terapijos skyriuose. Etika, streso valdymas. „Perdegimo“ sindromo profilaktika. Skubiosios medicinos pagalbos teikimo principai.
 2. Hospitalinės infekcijos problema reanimacijoje ir intensyviojoje terapijoje. Infekcijos kontrolė ir aseptika reanimacijoje ir intensyviojoje terapijoje (hospitalinės infekcijos sukėlėjai, jų nustatymas, priežastys, epidemiologija, valdymas, prevencija).
 3. Kraujotakos nepakankamumas: gydymo principai, stebėsenos ir slaugos ypatumai.
 4. Kvėpavimo nepakankamumas: gydymo principai, stebėsenos ir slaugos ypatumai.
 5. Inkstų, kepenų nepakankamumas: gydymo principai, stebėsenos ir slaugos ypatumai.
 6. Intensyviosios slaugos ypatumai esant sąmonės sutrikimams.
 7. Vaikų intensyvioji slauga.
-

MINIMALŪS PRAKTINIO MOKYMO PAGAL ANESTEZIJOS IR INTENSIVIOSIOS SLAUGOS NEFORMALIOJO ŠVIETIMO PROGRAMĄ REIKALAVIMAI

I. ANESTEZIJA

Eil. Nr.	Praktikos pavadinimas	Praktinė veikla, būtina kompetencijai įgyti	Minimalus valandų arba atvejų skaičius
1.	Darbo organizavimo ypatumai anesteziologijos skyriuje	Anesteziologijos skyrių organizacinė struktūra, dokumentacija. Bendra anestezijos saugumo strategija: pasiruošimas ir budrumas, komandinio darbo koncepcija.	8 val.
2.	Medicinos prietaisų, skirtų anestezijai atlikti ir pacientų gyvybinėms funkcijoms stebėti, valdymas. Paciento būklės vertinimas ir stebėseną perianesteziniu laikotarpiu	Paciento būklės vertinimas prieš anesteziją ir operaciją. Anestezijos taktikos ir metodikos pasirinkimo svarba. Perioperacinė skysčių ir transfuzinė terapija. Infuzinė ir transfuzinė technika. Paciento padėtis ant operacinio stalo: problemos ir jų sprendimas. Termoreguliacijos problemos sprendimas perioperaciniu laikotarpiu. Anestezijos medicinos prietaisai: sandara, veikimo principai. Stebėseną anestezijos metu: klinikinė, instrumentinė, jos principai ir standartai.	320 val. (jų metu ne mažiau kaip 30 proc. regioninės anestezijos atvejų)
3.	Pasiruošimas ir asistavimas bendrajai anestezijai	Kvėpavimo takų praeinamumo palaikymo principai teikiant anesteziologinę pagalbą. Bendrųjų anestetikų klinikinė farmakologija. Neurorauumeninė blokada. Analgezią anestezijos metu. Opiatai ir opioidai ir jų antagonistai: klinikinė farmakologija ir paciento stebėjimas. Vaistų sąveika anesteziologijoje. Bendrosios anestezijos komplikacijos.	
4.	Pasiruošimas ir asistavimas regioninei anestezijai	Regioninė anestezija: vietinių anestetikų ir jų priedų klinikinė farmakologija. Regioninės anestezijos rūšys, atlikimo technika, paciento paruošimas ir stebėjimas. Regioninės anestezijos komplikacijos.	
5.	Perioperacinių problemų sprendimas	Pagrindinės perioperacinių problemų priežastys, klinikiniai požymiai, gydymas ir slauga. Perioperacinės problemos: širdies ir kraujagyslių sistema. Perioperacinės problemos: kvėpavimo sistema. Neįprastos reakcijos į vaistus perioperaciniu laikotarpiu: anafilaksinės ir anafilaktoidinės reakcijos, piktybinė hipertermija ir kt.	

Eil. Nr.	Praktikos pavadinimas	Praktinė veikla, būtina kompetencijai įgyti	Minimalus valandų arba atvejų skaičius
6.	Poanestezinės slaugos taikymas, slauga ūmaus skausmo gydymo metu	Poanestezinė slauga, anestezijos ir (ar) kritinės būklės paciento transportavimas. Ūmaus skausmo gydymas: vertinimas, sisteminės ir regioninės analgezijos taikymas.	80 val.
7.	Lėtinio skausmo gydymas ir paciento slauga	Lėtinio skausmo gydymas, slaugos ypatumai. Lėtinio skausmo gydymo organizavimas.	32 val.

II. INTENSIVIOJI SLAUGA

Eil. Nr.	Praktikos pavadinimas	Praktinė veikla, būtina kompetencijai įgyti	Minimalus valandų skaičius
1.	Darbo organizavimas reanimacijos ir intensyviosios terapijos skyriuje. Slaugos procesas	Reanimacijos ir intensyviosios terapijos skyriaus organizacinė struktūra. Slaugos procesas ir dokumentacija reanimacijos ir intensyviosios terapijos skyriuje. Slaugos kokybė ir standartai.	16 val.
2.	Skubiosios medicinos pagalbos teikimas	Mirtis: priežastys, mechanizmai, diagnostika. Pagalbos principai. Gaivinimo algoritmai. Priemonės ir įranga, naudojami gaivinant. Pasirengimas, komandos suformavimas. Politrauma, pagalbos principai. Ligonių, patyrusių politraumas, slauga.	40 val.
3.	Slauga kritinių būklių metu	Širdies kraujagyslių sistemos nepakankamumas: diferencinė diagnostika, gydymo principai, slaugos ypatumai. Kvėpavimo nepakankamumas. Kvėpavimo nepakankamumo gydymo metodai reanimacijoje ir intensyviojoje terapijoje: deguonies terapija, teigiamo kvėpavimo takų slėgio (CPAP) taikymas, DPV principai, režimai, jų ypatumai. Sąmonės sutrikimai, slaugos ypatumai. Kepenų nepakankamumas, slaugos ypatumai. Inkstų nepakankamumas. Slaugos ypatumai taikant ekstrakorporinę detoksikaciją.	360 val.

Eil. Nr.	Praktikos pavadinimas	Praktinė veikla, būtina kompetencijai įgyti	Minimalus valandų skaičius
4.	Specifinių slaugos procedūrų atlikimas Medicinos prietaisų naudojimas reanimacijos ir intensyviosios terapijos skyriuose	Paciento būklės klinikinė ir instrumentinė stebėseną reanimacijoje ir intensyviojoje terapijoje. Pasirengimas ir asistavimas, stebėseną invazinių procedūrų metu. Paciento, kuriam taikoma invazinė stebėseną, slauga. Deguonies terapija. DPV: indikacijos, aparatų tipai; asistavimas intubuojant, ekstubuojant, intuboto paciento burnos priežiūra, bronchų sekreto išsiurbimas, intubacinio vamzdelio padėtis, slėgio manžetėje kontrolė. Kraujo komponentai, transfuzija: indikacijos, metodikos. Paciento stebėjimas transfuzijos metu ir po jos, atitinkamos dokumentacijos pildymas. Komplikacijos ir jų gydymas. Medicinos prietaisai reanimacijos ir intensyviosios terapijos skyriuose: švirkštinė, tūrinė, enterinio maitinimo pompos; defibriliatorius; EKG aparatas; kraujo dujų analizatorius; intraveninių tirpalų ir paciento šildymo sistemos. Multiorganinio donoro slauga.	
5.	Infekcijų kontrolės valdymas	Slaugytojo vaidmuo kontroliuojant infekciją.	24 val.

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos sveikatos
apsaugos ministro 2010 m. sausio 21 d.
įsakymu Nr. V-51

ANESTEZIJOS NEFORMALIOJO ŠVIETIMO PROGRAMOS REIKALAVIMŲ APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Anestezijos neformaliojo švietimo programos reikalavimų aprašas (toliau – Aprašas) nustato anestezių rengimo reikalavimus, minimalų anestezijos neformaliojo švietimo programos, pagal kurią parengti akušeriai galės teikti anestezijos paslaugas, teorinį ir praktinį mokymą ir jų įgytąsias teises.

2. Aprašo nuostatos taikomos akušeriams, siekiantiems verstis anestezijos praktika, jų darbdaviams, taip pat institucijoms, rengiančioms ir tobulinančioms šiuos specialistus ir kontroliuojančioms jų veiklą.

3. Šiame Apraše vartojamos sąvokos:

Anestezistas – akušeris, teisės aktų nustatyta tvarka teikiantis anestezijos paslaugas.

Anestezistas stažuotojas – akušeris, asmens sveikatos priežiūros įstaigoje praktiškai besimokantis šiame Apraše nustatyta tvarka.

Praktinis mokymas – profesinių įgūdžių ugdymas asmens sveikatos priežiūros įstaigoje pagal šio Aprašo 2 priede nustatytus minimalius anestezijos neformaliojo švietimo programos praktinio mokymo reikalavimus.

Praktikos vadovas – gydytojas anesteziologas reanimatologas arba anestezijos ir intensyviosios terapijos slaugytojas, vadovaujantis anestezioto stažuotojo praktikai, turintis ne mažesnę kaip 3 metų nepertraukiamą darbo patirtį anesteziologijos ir reanimatologijos srityje.

II. ANESTEZISTŲ RENGIMO REIKALAVIMAI

4. Anestezistai rengiami:

4.1. aukštojoje mokykloje pagal akušerio studijų programą ir papildomą anestezijos specializacijos programą, arba

4.2. akušeriai išklauso suderintą su Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija ne trumpesnę kaip 480 akademinį valandų mokymo kursą pagal anestezijos neformaliojo švietimo programą:

4.2.1. išklauso 40 valandų šio Aprašo 1 priede nustatytą privalomųjų anestezijos neformaliojo švietimo programos teorinio mokymo dalykų kursą ir

4.2.2. išeina praktinio mokymo kursą pagal šio Aprašo 2 priede nustatytus minimalius praktinio mokymo pagal anestezijos neformaliojo švietimo programą reikalavimus, t. y. praktikuoja visą darbo laiką anestezioto stažuotoju ne trumpiau kaip 440 valandų asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, teikiančioje anestezijos paslaugas, atitinkančioje šio Aprašo 5 punkte asmens sveikatos priežiūros įstaigai nustatytus reikalavimus.

5. Asmens sveikatos priežiūros įstaiga, kurioje vykdomas praktinis mokymas pagal anestezijos neformaliojo švietimo programą, turi atitikti šiuos reikalavimus:

5.1. turėti įstaigos licenciją teikti anesteziologijos ir reanimatologijos, reanimacijos ir intensyviosios terapijos, anestezijos ir intensyviosios terapijos slaugos paslaugas;

5.2. įstaigoje turi būti reanimacijos ir intensyviosios terapijos skyrius, poanestezinės priežiūros palatos;

5.3. įstaiga turi atlikti ne mažiau kaip 3 tūkst. anestezijų per metus;

5.4. įstaiga turi gydyti reanimacijos ir intensyviosios terapijos skyriuje ne mažiau kaip 3 tūkst. įvairios patologijos pacientų per metus;

5.5. įstaiga turi turėti specialistų, galinčių būti anestezių stažuotojų praktikos vadovais.

6. Anestezijos praktika gali verstis akušeriai, turintys akušerio licenciją:

6.1. baigę mokymo kursą pagal akušerio studijų programą ir papildomą anestezijos specializacijos programą ir įgiję tai patvirtinantį pažymėjimą, arba

6.2. nurodyti šio Aprašo 7 punkte.

III. ĮGYTOSIOS TEISĖS

7. Anestezistais taip pat laikomi asmenys, baigę Slaugos darbuotojų tobulinimosi ir specializacijos centro anestezijos, intensyviosios terapijos, reanimacijos arba anestezijos ir intensyviosios terapijos slaugos specializacijos programą ir turintys tai patvirtinantį pažymėjimą.

PRIVALOMIEJI ANESTEZIJOS NEFORMALIOJO ŠVIETIMO PROGRAMOS TEORINIO MOKYMO DALYKAI

1. Anesteziologinės pagalbos organizavimas. Anestezijos rizika, saugumo standartai. Anesteziologiniai ir paciento būklės stebėsenos medicinos prietaisai: veikimo principai.
 2. Bendroji anestezija: anestezijos mechanizmai, bendrųjų anestetikų, raumenų relaksantų, opioidų klinikinė farmakologija. Paciento slaugos ypatumai skirtingais bendrosios anestezijos etapais.
 3. Regioninė anestezija: rūšys, atlikimo principai, paciento slaugos ypatumai skirtingais regioninės anestezijos etapais.
 4. Skausmo medicinos pagrindai. Skausmo patofiziologija. Negydomo skausmo pasekmės. Skausmo klasifikacija ir įvertinimas.
 5. Specialioji anesteziologija: anestezijos ypatumai neurochirurgijoje, galvos ir kaklo chirurgijoje, kraujagyslių chirurgijoje, kardiouchirurgijoje, krūtinės ląstos chirurgijoje, pilvo chirurgijoje, urologijoje, akušerijoje ginekologijoje, ortopedijoje ir traumatologijoje, plastinėje rekonstrukcinėje chirurgijoje. Vaikų anesteziologija. Ambulatorinė anestezija. Anestezija ne operacinės sąlygomis. Anestezija skubių operacijų metu. Anestezijos ypatumai įvairaus amžiaus pacientams.
-

Anestezijos neformaliojo švietimo
programos reikalavimų aprašo
2 priedas

**MINIMALŪS PRAKTINIO MOKYMO PAGAL ANESTEZIJOS NEFORMALIOJO
ŠVIETIMO PROGRAMĄ REIKALAVIMAI**

Eil. Nr.	Praktikos pavadinimas	Praktinė veikla, būtina kompetencijai įgyti	Minimalus valandų arba atvejų skaičius
1.	Darbo organizavimo ypatumai anesteziologijos skyriuje	Anesteziologijos skyrių organizacinė struktūra, dokumentacija. Bendra anestezijos saugumo strategija: pasiruošimas ir budrumas, komandinio darbo koncepcija.	8 val.
2.	Medicinos prietaisų, skirtų anestezijai atlikti ir pacientų gyvybinėms funkcijoms stebėti, valdymas. Paciento būklės vertinimas ir stebėseną perianesteziniu laikotarpiu	Paciento būklės vertinimas prieš anesteziją ir operaciją. Anestezijos taktikos ir metodikos pasirinkimo svarba. Perioperacinė skysčių ir transfuzinė terapija. Infuzinė ir transfuzinė technika. Paciento padėtis ant operacinio stalo: problemos ir jų sprendimas. Termoreguliacijos problemos sprendimas perioperaciniu laikotarpiu. Anestezijos medicinos prietaisai: sandara, veikimo principai. Stebėseną anestezijos metu: klinikinė, instrumentinė, jos principai ir standartai.	320 val. (jų metu ne mažiau kaip 30 proc. regioninės anestezijos atvejų)
3.	Pasiruošimas ir asistavimas bendrajai anestezijai	Kvėpavimo takų praeinamumo palaikymo principai teikiant anesteziologinę pagalbą. Bendrųjų anestetikų klinikinė farmakologija. Neurorauumeninė blokada. Analgezija anestezijos metu. Opiatai ir opioidai ir jų antagonistai: klinikinė farmakologija ir paciento stebėjimas. Vaistų sąveika anesteziologijoje. Bendrosios anestezijos komplikacijos.	
4.	Pasiruošimas ir asistavimas regioninei anestezijai	Regioninė anestezija: vietinių anestetikų ir jų priedų klinikinė farmakologija. Regioninės anestezijos rūšys, atlikimo technika, paciento paruošimas ir stebėjimas. Regioninės anestezijos komplikacijos.	
5.	Perioperacinių problemų sprendimas	Pagrindinės perioperacinių problemų priežastys, klinikiniai požymiai, gydymas ir slauga. Perioperacinės problemos: širdies ir kraujagyslių sistema. Perioperacinės problemos: kvėpavimo sistema. Neįprastos reakcijos į vaistus perioperaciniu laikotarpiu: anafilaksinės ir anafilaktoidinės reakcijos, piktybinė hipertermija ir kt.	
6.	Poanestezinės slaugos taikymas, slauga ūmaus skausmo gydymo metu	Poanestezinė slauga, anestezijos ir (ar) kritinės būklės paciento transportavimas. Ūmaus skausmo gydymas: vertinimas, sisteminės ir regioninės analgezijos taikymas.	80 val.

Eil. Nr.	Praktikos pavadinimas	Praktinė veikla, būtina kompetencijai įgyti	Minimalus valandų arba atvejų skaičius
7.	Lėtinio skausmo gydymas ir paciento slauga	Lėtinio skausmo gydymas, slaugos ypatumai. Lėtinio skausmo gydymo organizavimas.	32 val.

BENDRUOMENĖS SLAUGOS NEFORMALIOJO ŠVIETIMO PROGRAMOS REIKALAVIMŲ APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Bendruomenės slaugos neformaliojo švietimo programos reikalavimų aprašas (toliau – Aprašas) nustato bendruomenės slaugytojų rengimo reikalavimus, minimalų bendruomenės slaugos neformaliojo švietimo programos, pagal kurią parengti bendrosios praktikos slaugytojai galės teikti bendruomenės slaugos paslaugas, teorinį ir praktinį mokymą ir jų įgytąsias teises.

2. Aprašo nuostatos taikomos bendrosios praktikos slaugytojams, siekiantiems verstis bendruomenės slaugos praktika, jų darbdaviams, taip pat institucijoms, rengiančioms ir tobulinančioms šiuos specialistus bei kontroliuojančioms jų veiklą.

3. Šiame Apraše vartojamos sąvokos:

Bendruomenės slaugytojas – bendrosios praktikos slaugytojas, teisės aktų nustatyta tvarka teikiantis bendruomenės slaugos paslaugas.

Bendruomenės slaugytojas stažuotojas – bendrosios praktikos slaugytojas, asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, teikiančioje pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugas, praktiškai besimokantis šiame Apraše nustatyta tvarka.

Praktinis mokymas – profesinių įgūdžių ugdymas ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros įstaigoje pagal šio Aprašo 2 priede nustatytus minimalius bendruomenės slaugos neformaliojo švietimo programos praktinio mokymo reikalavimus.

Praktikos vadovas – bendruomenės slaugytojas, vadovaujantis bendruomenės slaugytojo stažuotojo praktikai, turintis ne mažesnę kaip 3 metų nepertraukiamą darbo patirtį bendruomenės slaugos srityje.

II. BENDRUOMENĖS SLAUGYTOJŲ RENGIMO REIKALAVIMAI

4. Bendruomenės slaugytojai rengiami:

4.1. aukštojoje mokykloje pagal bendrosios praktikos slaugos studijų programą ir papildomą bendruomenės slaugos specializacijos programą, arba

4.2. bendrosios praktikos slaugytojai išklauso suderintą su Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija ne trumpesnę kaip 480 akademinių valandų mokymo kursą pagal bendruomenės slaugos neformaliojo švietimo programą:

4.2.1. išklauso 160 valandų šio Aprašo 1 priede nustatytų privalomųjų bendruomenės slaugos neformaliojo švietimo programos teorinio mokymo dalykų kursą ir

4.2.2. išeina praktinio mokymo kursą pagal šio Aprašo 2 priede nustatytus minimalius praktinio mokymo pagal bendruomenės slaugos neformaliojo švietimo programą reikalavimus, t. y. praktikuoja visą darbo laiką bendruomenės slaugytoju stažuotoju ne trumpiau kaip 320 valandų ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, teikiančioje bendruomenės slaugos paslaugas, atitinkančioje šio Aprašo 5 punkte asmens sveikatos priežiūros įstaigai nustatytus reikalavimus.

5. Asmens sveikatos priežiūros įstaiga, kurioje vykdomas praktinis mokymas pagal bendruomenės slaugos neformaliojo švietimo programą, turi atitikti šiuos reikalavimus:

5.1. turėti įstaigos licenciją teikti šeimos medicinos ir bendruomenės slaugos paslaugas;

5.2. įstaiga turi turėti specialistų, galinčių būti bendruomenės slaugytojų stažuotojų praktikos vadovais.

6. Bendruomenės slaugos praktika gali verstis bendrosios praktikos slaugytojai, turintys bendrosios praktikos slaugytojo licenciją:

6.1. baigę mokymo kursą pagal bendrosios praktikos slaugos studijų programą ir papildomą bendruomenės slaugos specializacijos programą ir įgiję tai patvirtinantį pažymėjimą, arba

6.2. nurodyti šio Aprašo 7 punkte.

III. ĮGYTOSIOS TEISĖS

7. Bendruomenės slaugytojais taip pat laikomi asmenys, kolegijoje baigę slaugos studijų krypties, bendrosios praktikos slaugos neuniversitetinių / koleginių studijų programą su bendruomenės slaugos šaka arba Slaugos darbuotojų tobulinimosi ir specializacijos centro bendruomenės slaugos, medicinos felčerių, medicinos felčerių akušerių specializacijos programą ir turintys tai patvirtinantį pažymėjimą.

PRIVALOMIEJI BENDRUOMENĖS SLAUGOS NEFORMALIOJO ŠVIETIMO PROGRAMOS TEORINIO MOKYMO DALYKAI

1. Teisės aktai, reglamentuojantys pirminę asmens sveikatos priežiūrą ir slaugą Lietuvoje.
2. Europos Sąjungos valstybių pirminės sveikatos priežiūros politikos principai.
3. Sveikatos priežiūros sistema, nacionalinė ir vietinė politika.
4. Sveikatos, ligos ir negalios apibrėžtys bendruomenės slaugos kontekste.
5. Lietuvos sveikatos programos ir jų įtaka bendruomenės narių sveikatai.
6. Imunoprofilaktika.
7. Sveikatos ugdymas ir sveikos gyvensenos principai. Sveikatos stiprinimas ir palaikymas.
8. Pirminė, antrinė ir tretinė ligų profilaktika.
9. Įvairių amžiaus tarpsnių bendruomenės narių sveikatos mokymas. Individualaus ir grupinio mokymo principai ir metodai. Lėtinių ligų valdymas (paciento ir jo šeimos narių mokymas).
10. Infekcinių ir neinfekcinių ligų valdymas (pacientų ir jo šeimos narių mokymas).
11. Fizinių, psichologinių, kultūrinių, etninių, politinių, aplinkos veiksnių įtaka bendruomenės narių sveikatai. Problemos ir sprendimo būdai.
12. Bendruomenės slaugos organizavimo principai ir bendruomenės slaugytojų vaidmuo. Pacientų savirūpos skatinimas.
13. Slaugos namuose organizavimo ir teikimo principai. Slaugos ir socialinių paslaugų bendro teikimo principai bendruomenėje.
14. Bendruomenės slaugos procesas ir jo ypatumai. Pacientų gyvybinių veiklų vertinimas jų namuose, pacientų problemų nustatymas, tikslų numatymas, slaugos veiksmų planavimas, jų įgyvendinimas ir dokumentavimas.
15. Šeima. Šeimos sveikatos vertinimas. Reprodukcinės sveikatos ir šeimos planavimo principai.
16. Nėščiųjų priežiūros organizavimo principai Lietuvoje.
17. Vaikų nuo 0 iki 18 metų sveikatos problemų analizė, slaugos paslaugų organizavimas ir teikimas pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigoje ir bendruomenėje. Naujagimių slaugos ypatumai bendruomenėje. Natūralaus maitinimo svarba naujagimio sveikatai. Kūdikio slaugos ypatumai bendruomenėje. Mitybos, higienos, fizinio aktyvumo svarba kūdikio raidai. Vaikų parengimas mokyklai. Paauglių slaugos ypatumai.
18. Jaunų ir vidutinio amžiaus žmonių sveikatos problemų analizė bei slaugos paslaugų organizavimas ir teikimas pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigoje ir bendruomenėje.
19. Pagyvenusių ir senų žmonių sveikatos problemų analizė bei slaugos paslaugų organizavimas ir teikimas pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigoje ir bendruomenėje.
20. Neįgaliųjų priežiūra bendruomenėje. Bendruomenės narių, kuriems reikalinga ilgalaikė priežiūra ir slaugos paslaugų organizavimas ir teikimas pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigoje ir bendruomenėje.
21. Paliatyviosios pagalbos organizavimas ir teikimas ambulatorinėmis sąlygomis ir paciento namuose. Skausmo valdymas (paciento ir jo šeimos narių mokymas).
22. Tarpsektorinis ir tarpdisciplininis bendradarbiavimas organizuojant ir įgyvendinant bendruomenės slaugą.
23. Sveikatos rodiklių bendruomenėje analizavimas, gyventojų poreikių vertinimas ir sveikatos priežiūros paslaugų organizavimas.
24. Sveikatos priežiūros paslaugų tęstinumas.

25. Etika ir bendravimo ypatumai teikiant bendruomenės slaugos paslaugas. Konfidencialumas ir duomenų sauga.

26. Komandinio darbo svarba bendruomenėje. Bendravimo psichologija.

27. Vaistų vartojimas ir jų veikimo bendrieji principai, nepageidaujamas vaistų poveikis.

28. Galimos ekstremalios situacijos bendruomenėje. Bendruomenės slaugytojo veiksmai ekstremalių situacijų metu.

29. Pirmosios medicinos pagalbos teikimo bendruomenėje principai.

**MINIMALŪS PRAKTINIO MOKYMO PAGAL BENDRUOMENĖS SLAUGOS
NEFORMALIOJO ŠVIETIMO PROGRAMĄ REIKALAVIMAI**

Eil. Nr.	Praktikos pavadinimas	Praktinė veikla, būtina kompetencijai įgyti	Minimalus valandų skaičius
1.	Bendruomenės slauga	Socialinių, ekonominių, psichologinių ir aplinkos faktorių, turinčių įtakos bendruomenės sveikatai, vertinimas. Bendruomenės sveikatos problemų vertinimas ir nustatymas, tikslų ir veiksmų numatymas, jų realizavimas ir slaugos rezultatų įvertinimas. Bendruomenės narių žinių apie sveikatos būklę, juos supančią aplinką, ligų profilaktiką ir sveikatos išsaugojimą vertinimas. Slaugos modelių taikymas teikiant slaugos paslaugas. Bendruomenės iniciatyvos identifikuojant ir sprendžiant sveikatos problemas vertinimas. Bendruomenės sveikatos ataskaitos rengimas. Bendruomenės sveikatos priežiūros dokumentų analizavimas ir pildymas. Imunizacijos programų analizavimas ir specifinės profilaktikos bendruomenėje planavimas ir vykdymas. Bendruomenės ir atskirų grupių informavimas apie ligų prevencijos programas. Bendruomenės slaugos veiksmų rezultatų ir kaštų vertinimas. Bendruomenės slaugos veiksmų plano keitimas pagal gautus rezultatus.	80 val.
2.	Šeimos ir tikslinių bendruomenės grupių slauga	Socialinių, ekonominių, psichologinių ir aplinkos faktorių, darančių įtaką šeimos sveikatai, vertinimas. Priežasčių, sukeliančių šeimos sveikatos sutrikimus, įvertinimas. Šeimos ir atskirų jos narių problemų nustatymas, slaugos plano sudarymas ir slaugos realizavimas. Šeimos ir atskirų jos narių savirūpos galimybių nustatymas. Šeimos ir jos narių sveikatą stiprinančios ir palaikančios veiklos planavimas ir įgyvendinimas. Naujagimių, kūdikių, ikimokyklinio amžiaus vaikų, mokyklinio amžiaus vaikų ir paauglių slaugymas bendruomenėje. Jaunų ir vidutinio amžiaus žmonių slaugymas bendruomenėje. Pagyvenusių ir senų žmonių slaugymas bendruomenėje. Neįgaliųjų ir lėtinėmis ligomis sergančiųjų slaugymas bendruomenėje. Bendruomenės tikslinių grupių slaugos dokumentacija. Bendruomenės tikslinių grupių slaugos efektyvumo vertinimas ir slaugos planų koregavimas. Pirmosios medicinos pagalbos teikimo bendruomenėje principai.	240 val.

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos sveikatos
apsaugos ministro 2010 m. sausio 21 d.
įsakymu Nr. V-51

OPERACINĖS SLAUGOS NEFORMALIOJO ŠVIETIMO PROGRAMOS REIKALAVIMŲ APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Operacinės slaugos neformaliojo švietimo programos reikalavimų aprašas (toliau – Aprašas) nustato operacinės slaugytojų rengimo reikalavimus, minimalų operacinės slaugos neformaliojo švietimo programos, pagal kurią parengti bendrosios praktikos slaugytojai arba akušeriai galės dalyvauti teikiant chirurgijos paslaugas operacinėje, teorinį ir praktinį mokymą ir jų įgytąsias teises.

2. Aprašo nuostatos taikomos bendrosios praktikos slaugytojams ir akušeriams, siekiantiems verstis operacinės slaugos praktika, jų darbdaviams, taip pat institucijoms, rengiančioms ir tobulinančioms šiuos specialistus ir kontroliuojančioms jų veiklą.

3. Šiame Apraše vartojamos sąvokos:

Operacinės slaugytojas stažuotojas – bendrosios praktikos slaugytojas arba akušeris, asmens sveikatos priežiūros įstaigoje praktiškai besimokantis šiame Apraše nustatyta tvarka.

Praktinis mokymas – profesinių įgūdžių ugdymas asmens sveikatos priežiūros įstaigoje pagal šio Aprašo 2 priede nustatytus minimalius operacinės slaugos neformaliojo švietimo programos praktinio mokymo reikalavimus.

Praktikos vadovas – operacinės slaugytojas, vadovaujantis operacinės slaugytojo stažuotojo praktikai, turintis ne mažesnę kaip 3 metų nepertraukiamą darbo operacinės slaugos srityje patirtį.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-818](#), 2023-07-17, paskelbta TAR 2023-07-17, i. k. 2023-14689

II. OPERACINĖS SLAUGYTOJŲ RENGIMO REIKALAVIMAI

4. Operacinės slaugytojai rengiami:

4.1. aukštojoje mokykloje pagal bendrosios praktikos slaugos arba akušerijos studijų programą ir papildomą operacinės slaugos specializacijos programą, arba

4.2. bendrosios praktikos slaugytojai arba akušeriai išklauso suderintą su Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija ne trumpesnę kaip 480 akademinių valandų mokymo kursą pagal operacinės slaugos neformaliojo švietimo programą:

4.2.1. išklauso 80 valandų šio Aprašo 1 priede nustatytų privalomųjų operacinės slaugos neformaliojo švietimo programos teorinio mokymo dalykų kursą ir

4.2.1. išeina praktinio mokymo kursą pagal šio Aprašo 2 priede nustatytus minimalius praktinio mokymo pagal operacinės slaugos neformaliojo švietimo programą reikalavimus, t. y. praktikuoja visą darbo laiką operacinės slaugytoju stažuotoju ne trumpiau kaip 400 valandų asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, teikiančioje operacinės paslaugas, atitinkančioje šio Aprašo 5 punkte asmens sveikatos priežiūros įstaigai nustatytus reikalavimus.

5. Asmens sveikatos priežiūros įstaiga, kurioje vykdomas praktinis mokymas pagal operacinės slaugos neformaliojo švietimo programą, turi atitikti šiuos reikalavimus:

5.1. turėti įstaigos licenciją teikti chirurgijos, ortopedijos traumatologijos, operacinės slaugos ir kitas paslaugas, kurioms atlikti reikalinga operacija;

5.2. įstaiga turi atlikti ne mažiau kaip 3 tūkst. operacijų per metus;

5.3. įstaiga turi turėti specialistų, galinčių būti operacinės slaugytojų stažuotojų praktikos vadovais.

6. Operacinės slaugos praktika gali verstis bendrosios praktikos slaugytojai arba akušeriai, turintys Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka išduotą ir galiojančią bendrosios slaugos praktikos arba akušerijos praktikos licenciją ir dokumentą, patvirtinantį, kad papildomai yra baigę operacinės slaugos specializacijos neformaliojo švietimo programą aukštojoje mokykloje arba Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijų centro (iki 2015 m. vasario 26 d. – Slaugos darbuotojų tobulinimosi ir specializacijos centro) vykdytą slaugytojo darbo operacinėje specializacijos neformaliojo švietimo programą, arba neformaliojo švietimo Operacinės slaugos programą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-818](#), 2023-07-17, paskelbta TAR 2023-07-17, i. k. 2023-14689

III. ĮGYTOSIOS TEISĖS

Neteko galios 2023-07-18

Skyriaus pakeitimai:

Nr. [V-818](#), 2023-07-17, paskelbta TAR 2023-07-17, i. k. 2023-14689

**PRIVALOMIEJI OPERACINĖS SLAUGOS NEFORMALIOJO ŠVIETIMO
PROGRAMOS TEORINIO MOKYMO DALYKAI**

I. Bendroji slauga:

1. Etiniai ir teisiniai aspektai.
2. Slaugos proceso planavimas ir įgyvendinimas (priešoperacinis vizitas, paciento įvertinimas).
3. Operacinės aplinkos organizacija ir struktūra (operacinio skyriaus įrengimas, operacinio darbo procesas, veiklos, slaugytojo vaidmuo operaciniame procese).
4. Infekcijos kontrolė ir aseptika (chirurginės ir hospitalinės infekcijų sukėlėjai, jų nustatymas, priežastys, epidemiologija, valdymas, infekcijos plitimo prevencija slaugos metu).
5. Darbo sauga (rizikos veiksniai, jų valdymas ir prevencija).

II. Operacinė slauga:

1. Sterilios ir nesterilios (cirkuliuojančios) aplinkos slaugytojų darbo organizavimo ypatumai.
2. Komplikacijų numatymas ir jų valdymas operacijos metu.
3. Slaugos dokumentacija ir ataskaita.
4. Anestezijos rūšys ir metodai (pacientų gyvybinių veiklų vertinimas).

III. Darbo organizavimo ir valdymo pagrindai:

1. Ligoninės operacinės bloko, skyriaus darbo organizavimas.
2. Sprendimų priėmimas esant krizinėms situacijoms.
3. Kokybės užtikrinimo vadyba.

IV. Bendravimas ir tarpasmeniniai ryšiai (komunikacijos pagrindai):

1. Faktoriai, veikiantys tarpasmeninius ryšius, santykius ir bendravimą.
 2. Bendravimo ypatumai operacinėje.
 3. Streso situacijų ir konfliktų valdymas.
 4. Profesinė etika ir deontologija.
-

**MINIMALŪS PRAKTINIO MOKYMO PAGAL OPERACINĖS SLAUGOS
NEFORMALIOJO ŠVIETIMO PROGRAMĄ REIKALAVIMAI**

Eil. Nr.	Praktikos pavadinimas	Praktinė veikla, būtina kompetencijai įgyti	Minimalus valandų skaičius
1.	Darbo organizavimo ypatumai operacinėje	Operacinio skyriaus įrengimas. Operacinių organizacinė struktūra. Operacinės slaugytojo darbo organizavimas, pareigos, funkcijos ir atsakomybė. Dokumentacija. Komandinis darbas.	16 val.
2.	Aseptika ir antiseptika operacinėje Chirurginės ir hospitalinės infekcijos valdymas	Operacinės patalpų, aplinkos daiktų valymas ir dezinfekcija: kasdieninė, einamoji, baigiamoji, pagrindinė. Darbas su cheminėmis, dezinfekcinėmis valymo priemonėmis. Pasiruošimas operacijai: chirurginis rankų paruošimas, sterilaus chalato apengimas, sterilių pirštinių užsimovimas, sterilių priemonių išpakavimas (pakuočių vientisumo patikrinimas), instrumentavimo stalo paruošimas darbui. Chirurginės ir hospitalinės infekcijų sukėlėjai, jų nustatymas, priežastys, epidemiologija, valdymas. Infekcijos rizikos veiksniai ir prevencija.	66 val.
3.	Operacinės slaugytojo darbo sauga	Saugus medicininės įrangos naudojimas. Operacinės slaugytojo darbo aplinka (cheminė, fizinė, psichologinė).	2 val.
4.	Paciento slauga ir sauga operacinėje	Bendra operacijos saugumo strategija: pasiruošimas, ligonio transportavimas į operacinę. Paciento slauga perioperaciniu periodu operacinėje. Paciento kėlimo technika, padėtis įvairių operacijų metu. Paciento kateterizacija. Pasyvaus elektrodo fiksacija (paciento termoreguliacija bei jos užtikrinimas operacinėje). Operacinio lauko paruošimas, priemonės, plaukų šalinimas. Operacinė tvarsliaiva (jos skaičiavimas), desmurgija. Operacinės žaizdos sutvarkymas.	60 val.
5.	Medicinos prietaisai, skirti operacijoms atlikti, jų valdymas; instrumentai	Operacinė įranga. Medicinos prietaisų komplektavimas: išardymas, sudėjimas. Operacinis stalas: stalo priedai, techninės galimybės, valdymas. Pagrindinių chirurginių instrumentų grupės: komplektavimo taisyklės; pakavimo taisyklės (vienkartinės pakuotės, pakuočių kokybės kontrolė); tvarkymas po operacijos (dezinfekcija, sterilizacijos būdai); saugojimas.	88 val.

Eil. Nr.	Praktikos pavadinimas	Praktinė veikla, būtina kompetencijai įgyti	Minimalus valandų skaičius
6.	Specialioji operacinė slauga pagal chirurgijos sritis	Pagrindinis instrumentų komplektas. Pilvo srities ir pilvo ertmės organų operacijos: specialieji instrumentai; siuvamoji medžiaga; siuvimo aparatai audinių vientisumui atstatyti; asistavimas. Krūtinės ląstos operacijos: specialieji instrumentai; siuvamoji medžiaga; siuvimo aparatai audinių vientisumui atstatyti; asistavimas. Traumatologinės ortopedinės operacijos: specialieji instrumentai; siuvamoji medžiaga; siuvimo aparatai audinių vientisumui atstatyti; asistavimas. Galvos smegenų ir stuburo operacijos: specialieji instrumentai; siuvamoji medžiaga; siuvimo aparatai audinių vientisumui atstatyti; asistavimas. Ausų, nosies, gerklės operacijos: specialieji instrumentai; siuvamoji medžiaga; asistavimas. Akių operacijos: specialieji instrumentai; siuvamoji medžiaga; asistavimas. Plastinės ir rekonstrukcinės chirurgijos operacijos: specialieji instrumentai; siuvamoji medžiaga; siuvimo aparatai audinių vientisumui atstatyti; asistavimas. Ginekologinės ir urologinės operacijos: specialieji instrumentai; siuvamoji medžiaga; siuvimo aparatai audinių vientisumui atstatyti; asistavimas. Širdies ir kraujagyslių operacijos: specialieji instrumentai; siuvamoji medžiaga; siuvimo aparatai audinių vientisumui atstatyti; asistavimas. Minimaliai invazinės operacijos: specialieji instrumentai; siuvamoji medžiaga; asistavimas. Naujų chirurginio gydymo ypatumai: specialieji instrumentai; siuvamoji medžiaga; asistavimas.	160 val.

Eil. Nr.	Praktikos pavadinimas	Praktinė veikla, būtina kompetencijai įgyti	Minimalus valandų skaičius
7.	Operacinė, biopsinė, bakteriologinė medžiaga	Operacinės, biopsinės, bakteriologinės medžiagos paėmimas, saugojimas, transportavimas į laboratorijas, utilizavimas. Dokumentacija.	4 val.
8.	Medicininės atliekos	Panaudotų, infekuotų medicininių atliekų rūšiavimas, tvarkymas, saugojimas, utilizacija. Dokumentacija.	4 val.

PSICHIKOS SVEIKATOS SLAUGOS NEFORMALIOJO ŠVIETIMO PROGRAMOS REIKALAVIMŲ APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Psichikos sveikatos slaugos neformaliojo švietimo programos reikalavimų aprašas (toliau – Aprašas) nustato psichikos sveikatos slaugytojų rengimo reikalavimus, minimalų psichikos sveikatos slaugos neformaliojo švietimo programos, pagal kurią parengti bendrosios praktikos slaugytojai galės teikti psichikos sveikatos slaugos paslaugas, teorinį ir praktinį mokymą ir jų įgytąsias teises.

2. Aprašo nuostatos taikomos bendrosios praktikos slaugytojams, siekiantiems verstis psichikos sveikatos slaugos praktika, jų darbdaviams, taip pat institucijoms, rengiančioms ir tobulinančioms šiuos specialistus ir kontroliuojančioms jų veiklą.

3. Šiame Apraše vartojamos sąvokos:

Psichikos sveikatos slaugytojas – bendrosios praktikos slaugytojas, teisės aktų nustatyta tvarka teikiantis psichikos sveikatos slaugos paslaugas.

Psichikos sveikatos slaugytojas stažuotojas – bendrosios praktikos slaugytojas, asmens sveikatos priežiūros įstaigoje praktiškai besimokantis šiame Apraše nustatyta tvarka.

Praktinis mokymas – profesinių įgūdžių ugdymas asmens sveikatos priežiūros įstaigoje pagal šio Aprašo 2 priede nustatytus minimalius psichikos sveikatos slaugos neformaliojo švietimo programos praktinio mokymo reikalavimus.

Praktikos vadovas – psichikos sveikatos slaugytojas, vadovaujantis psichikos sveikatos slaugytojo stažuotojo praktikai, turintis ne mažesnę kaip 3 metų nepertraukiamą darbo patirtį psichikos sveikatos slaugos srityje.

II. PSICHIKOS SVEIKATOS SLAUGYTOJŲ RENGIMO REIKALAVIMAI

4. Psichikos sveikatos slaugytojai rengiami:

4.1. aukštojoje mokykloje pagal bendrosios praktikos slaugos studijų programą ir papildomą psichikos sveikatos slaugos specializacijos programą, arba

4.2. bendrosios praktikos slaugytojai išklauso suderintą su Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija ne trumpesnę kaip 640 akademinių valandų mokymo kursą pagal psichikos sveikatos slaugos neformaliojo švietimo programą:

4.2.1. išklauso 160 valandų šio Aprašo 1 priede nustatytų privalomųjų psichikos sveikatos slaugos neformaliojo švietimo programos teorinio mokymo dalykų kursą ir

4.2.2. išėina praktinio mokymo kursą pagal šio Aprašo 2 priede nustatytus minimalius praktinio mokymo pagal psichikos sveikatos slaugos neformaliojo švietimo programą reikalavimus, t. y. praktikuoja visą darbo laiką psichikos sveikatos slaugytoju stažuotoju ne trumpiau kaip 480 valandų asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, teikiančioje psichikos sveikatos paslaugas, atitinkančioje šio Aprašo 5 punkte asmens sveikatos priežiūros įstaigai nustatytus reikalavimus.

5. Asmens sveikatos priežiūros įstaiga, kurioje vykdomas praktinis mokymas pagal psichikos sveikatos slaugos neformaliojo švietimo programą, turi atitikti šiuos reikalavimus:

5.1. turėti įstaigos licenciją teikti psichiatrijos, priklausomybės ligų psichiatrijos, psichikos sveikatos slaugos paslaugas;

5.2. įstaiga turi turėti specialistų, galinčių būti psichikos sveikatos slaugytojų stažuotojų praktikos vadovais.

6. Psichikos sveikatos slaugos praktika gali verstis bendrosios praktikos slaugytojai, turintys bendrosios praktikos slaugytojo licenciją:

6.1. baigę mokymo kursą pagal bendrosios praktikos slaugos studijų programą ir papildomą psichikos sveikatos slaugos specializacijos programą ir įgiję tai patvirtinantį pažymėjimą, arba

6.2. nurodyti šio Aprašo 7 punkte.

III. ĮGYTOSIOS TEISĖS

7. Psichikos sveikatos slaugytojais taip pat laikomi asmenys, kolegijoje baigę slaugos studijų krypties, bendrosios praktikos slaugos neuniversitetinių / koleginių studijų programą su psichikos sveikatos slaugos šaka arba Slaugos darbuotojų tobulinimosi ir specializacijos centro psichiatrijos, narkologijos ar psichikos sveikatos slaugos specializacijos programą ir turintys tai patvirtinantį pažymėjimą.

**PRIVALOMIEJI PSICHIKOS SVEIKATOS SLAUGOS NEFORMALIOJO
ŠVIETIMO PROGRAMOS TEORINIO MOKYMO DALYKAI**

1. Teisės aktai, reglamentuojantys psichiatrinę pagalbą ir slaugą Lietuvoje.
 2. Europos Sąjungos valstybių sveikatos politikos principai.
 3. Psichikos sveikatos sutrikimai ir psichikos sveikatos slaugos ypatumai.
 4. Profesinė etika psichiatrijoje.
 5. Ūmios psichikos sutrikimų būklės. Slaugos ypatumai.
 6. Organiniai sutrikimai. Slaugos ypatumai.
 7. Nuotaikos (afektiniai sutrikimai). Slaugos ypatumai.
 8. Šizofrenija, šizotipiniai ir kliesesiniai sutrikimai. Slaugos ypatumai.
 9. Neurotiniai ir somatoforminiai sutrikimai. Slaugos ypatumai.
 10. Psichikos ir elgesio sutrikimai vartojant psichoaktyvias medžiagas. Slaugos ypatumai.
 11. Vaikų ir paauglių elgesio ir psichikos sutrikimai. Slaugos ypatumai.
 12. Pagyvenusių ir senų žmonių psichikos sveikatos sutrikimai. Slaugos ypatumai.
 13. Psichotropinių vaistų farmakoterapinio poveikio ir veikimo bendrieji principai bei nepageidaujamos reakcijos ar komplikacijos.
 14. Psichosocialinė rehabilitacija. Slaugos ypatumai.
 15. Savižudybių prevencija.
-

**MINIMALŪS PRAKTINIO MOKYMO PAGAL PSICHIKOS SVEIKATOS
SLAUGOS NEFORMALIOJO ŠVIETIMO PROGRAMĄ REIKALAVIMAI**

Eil. Nr.	Praktikos pavadinimas	Praktinė veikla, būtina kompetencijai įgyti	Minimalus valandų skaičius
1.	Suaugusiųjų psichikos sveikatos slauga	Sergančiųjų psichikos sveikatos sutrikimais poreikių vertinimas, slaugos problemų nustatymas, tikslų numatymas, slaugos veiksmų planavimas, realizavimas bei vertinimas ir dokumentavimas. Individualaus slaugos plano sudarymas. Paciento psichikos sutrikimų įtaka elgesiui, gyvenimo kokybei, pavojaus paciento ar aplinkinių žmonių sveikatai bei gyvybei vertinimas. Įvairaus amžiaus pacientų, turinčių neurozinių, afektinių (nuotaikos), somatoforminių, valgymo, miego sutrikimų, slauga. Pacientų, patyrusių ūminį ir potrauminį stresą, slauga. Adaptacijos sutrikimų vertinimas. Įvairaus amžiaus pacientų slauga esant krizinėms būklėms. Slauga ir bendravimas su pacientais, turinčiais disociacinių (konversinių) sutrikimų. Įvairaus amžiaus pacientų, turinčių elgesio sindromus, susijusius su fiziologiniais sutrikimais bei somatiniais veiksniais, slauga. Agresyvių pacientų elgesio valdymas ir jų slauga. Bandžiusių žudyti pacientų slauga ir bendravimo ypatumai. Pogimdyminio laikotarpio psichikos ir elgesio sutrikimai. Slauga ir bendravimo ypatumai. Priklausomybės turinčių pacientų slauga bei slaugytojo darbas su jų šeimos nariais. Vyresnio amžiaus asmenų, sergančių psichikos sutrikimais, slauga.	180 val.

Eil. Nr.	Praktikos pavadinimas	Praktinė veikla, būtina kompetencijai įgyti	Minimalus valandų skaičius
2.	Vaikų ir paauglių psichikos sveikatos slauga	Vaikų ir paauglių, turinčių asmenybės ir elgesio sutrikimų, poreikių vertinimas, slaugos problemų nustatymas, tikslų numatymas, slaugos veiksmų planavimas, realizavimas bei vertinimas ir dokumentavimas. Individualaus slaugos plano sudarymas. Prievartą patyrusių vaikų slauga. Sauga esant protiniam atsilikimui. Šeimos konsultavimas. Vaikų, turinčių psichologinės raidos sutrikimų, slauga. Žinių apie žmogaus psichosocialinę raidą ir šeimos funkcionavimo rodiklius taikymas slaugos praktikoje. Įvairių slaugos metodų, atsižvelgiant į vaiko psichosocialinę aplinką, taikymas. Psichosocialinės paramos šeimai, auginančiai vaiką, turintį proto sveikatos problemų, teikimas. Informacinės medžiagos, reikalingos šeimai, auginančiai sutrikusios raidos vaiką, parengimas. Bendravimas ir bendradarbiavimas su vaikais ir jų tėvais bei vaiko aplinka. Grupinio darbo terapijos taikymas dirbant su vaikais ir jų tėvais.	180 val.
3.	Bendroji dalis	Psichikos sveikatos slaugos dokumentacija. Psichosocialinės reabilitacijos paslaugų teikimas. Psichosocialinės reabilitacijos modelių, grupinio darbo, užimtumo terapijos taikymas. Dalyvavimas atliekant psichikos sveikatos slaugos tyrimus. Rekomendacijų pacientui ir jo artimiesiems psichikos slaugos klausimais teikimas. Kilusių konfliktinių situacijų, susijusių su slauga, sprendimas. Užimtumo terapijos praktinis taikymas psichikos sveikatos slaugytojo veikloje. Integravimasis į psichikos sveikatos priežiūros komandą, dirbant su kitais asmens sveikatos priežiūros specialistais. Psichotropinių vaistų farmakoterapinio poveikio analizavimas. Nepageidaujamų / pataloginių paciento organizmo reakcijų į paskirtą gydymą atpažinimas ir vertinimas. Pacientų motyvavimas tinkamai vartoti vaistus, atskirti jų sukeltus nepageidaujamus reiškinius. Gyvybei pavojingų būklių diagnostika ir skubiosios medicinos pagalbos teikimas.	120 val.

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas
Nr. [V-818](#), 2023-07-17, paskelbta TAR 2023-07-17, i. k. 2023-14689

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. sausio 21 d. įsakymo Nr. V-51 „Dėl reikalavimų specializuotų slaugos sričių neformaliojo švietimo programoms aprašų patvirtinimo“ pakeitimo